

Lương hưu từ chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện - “điểm tựa” an sinh cho một tương lai bền vững

19:33 16/04/2026

Trong bối cảnh thị trường lao động không ngừng biến động, việc chủ động bảo đảm an sinh cho tuổi già đang trở thành nhu cầu thiết thực của mỗi người dân. Thực tiễn triển khai chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện cho thấy, lương hưu không chỉ là khoản thu nhập khi hết tuổi lao động, mà còn là “điểm tựa” vững chắc giúp người dân an tâm trước những rủi ro dài hạn của cuộc sống.

Khi chính sách “chạm” đến người dân

Những năm gần đây, chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện đã có nhiều điều chỉnh quan trọng, từng bước tạo điều kiện thuận lợi hơn cho người lao động khu vực phi chính thức tham gia và thụ hưởng chế độ hưu trí. Điểm nhấn đáng chú ý là Luật Bảo hiểm xã hội 2024 đã quy định giảm thời gian đóng tối thiểu để hưởng lương hưu xuống còn 15 năm (thay vì 20 năm như trước đây), mở ra cơ hội cho nhiều người tham gia muộn hoặc có quá trình đóng không liên tục.

Cùng với hoàn thiện thể chế, quy mô tham gia bảo hiểm xã hội tiếp tục được mở rộng, tạo nền tảng cho việc gia tăng số người đủ điều kiện hưởng lương hưu trong tương lai. Theo báo cáo của Bảo hiểm xã hội Việt Nam, năm 2025 cả nước có khoảng 3,3 triệu người tham gia bảo hiểm xã hội, trong đó khoảng 2,4% lực lượng lao động trong độ tuổi tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện. Đây là tín hiệu tích cực, phản ánh xu hướng ngày càng nhiều người lao động quan tâm đến việc tích lũy an sinh lâu dài.

Thực tế tại nhiều địa phương cho thấy, số người từng bước hoàn tất điều kiện hưởng lương hưu từ bảo hiểm xã hội tự nguyện đang có xu hướng gia tăng. Ghi nhận tại Bắc Ninh cho thấy, đến hết năm 2025, toàn tỉnh đã có hơn 7.300 người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện được hưởng lương hưu hằng tháng, trong đó phần lớn là lao động tự do, buôn bán nhỏ hoặc làm việc thời vụ.

Tại Bảo hiểm xã hội cơ sở Hội An Tây (Thành phố Đà Nẵng) trong năm 2025 đã giải quyết 29 trường hợp hưởng lương hưu từ bảo hiểm xã hội tự nguyện, đến tháng 3/2026 con số này đã tăng lên 75 trường hợp "cán đích" nhờ thay đổi quy định về thời gian tham gia bảo hiểm xã hội tối thiểu. Con số này cho thấy, việc "hạ ngưỡng" thời gian đóng bảo hiểm xã hội đã mở rộng đáng kể cơ hội tiếp cận lương hưu, đặc biệt đối với nhóm lao động phi chính thức, qua đó từng bước thu hẹp khoảng trống an sinh.

Không chỉ tạo thuận lợi về chính sách, sự đổi mới trong phương thức tổ chức thực hiện cũng đóng vai trò quan trọng. Từ cách làm truyền thống, nhiều địa phương đã chuyển sang hình thức tuyên truyền trực tiếp, linh hoạt, đưa chính sách đến tận người dân thông qua các buổi đối thoại, tư vấn tại cơ sở. Một minh chứng tiêu biểu là trường hợp chị Hoàng Thị Mon. Trước đây, do thu nhập không ổn định, chị chưa từng nghĩ đến việc tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện. Tuy nhiên, sau khi được cán bộ địa phương trực tiếp tuyên truyền, giải thích cụ thể về quyền lợi, chị đã quyết định tham gia như một cách tích lũy cho tương lai.

Cùng với đó, việc đẩy mạnh chuyển đổi số trong lĩnh vực bảo hiểm xã hội cũng góp phần nâng cao khả năng tiếp cận chính sách. Năm 2025, toàn hệ thống Bảo hiểm xã hội Việt Nam đã tiếp nhận và xử lý hơn 49,9 triệu hồ sơ, trong đó trên 98% được giải quyết đúng hạn hoặc sớm hạn. Những kết quả này cho thấy hiệu quả rõ nét của cải cách thủ tục hành chính, góp phần đưa chính sách đến gần hơn với người dân.

Bằng nhiều hình thức tuyên truyền linh hoạt, ngày càng nhiều người dân tiếp cận được các chính sách của bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Lương hưu - giá trị vượt xa một khoản thu nhập

Khi cân nhắc tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện, người lao động thường quan tâm đến quyền lợi hưu trí; tuy nhiên, giá trị của chính sách còn thể hiện ở ý nghĩa an sinh lâu dài.

Trên thực tế, lương hưu là khoản thu nhập mang tính ổn định và được Nhà nước điều chỉnh định kỳ nhằm bảo đảm giá trị theo thời gian. Trong những năm qua, lương hưu đã nhiều lần được điều chỉnh tăng, đặc biệt ưu tiên nhóm có mức hưởng thấp, góp phần bảo đảm mức sống tối thiểu và từng bước cải thiện đời sống của người nghỉ hưu.

Không chỉ dừng lại ở thu nhập hàng tháng, người hưởng lương hưu còn được cấp thẻ bảo hiểm y tế với mức chi trả cao. Đây là lợi ích thiết thực, đặc biệt trong bối cảnh chi phí y tế ngày càng gia tăng và nhu cầu chăm sóc sức khỏe ở người cao tuổi ngày càng lớn.

Chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện cũng đang từng bước được hoàn thiện theo hướng tiệm cận với bảo hiểm xã hội bắt buộc. Việc bổ sung chế độ thai sản cho người tham gia là một bước tiến quan trọng, góp phần nâng cao quyền lợi và tăng tính hấp dẫn của chính sách.

Bên cạnh đó, Nhà nước tiếp tục thực hiện chính sách hỗ trợ mức đóng đối với một số nhóm đối tượng như hộ nghèo, cận nghèo, qua đó giảm bớt gánh nặng tài chính ban đầu và khuyến khích người dân tham gia.

Nhìn tổng thể, lương hưu không đơn thuần là khoản tích lũy tài chính mà còn là sự bảo đảm cho một cuộc sống ổn định, chủ động khi về già - bao gồm cả thu nhập, chăm sóc sức khỏe và sự an tâm về tinh thần.

Hướng tới an sinh toàn dân - không ai bị bỏ lại phía sau

Thực tiễn triển khai chính sách bảo hiểm xã hội tự nguyện cho thấy, khi chính sách được thiết kế phù hợp và tổ chức thực hiện hiệu quả, người dân ngày càng chủ động tham gia và gắn bó lâu dài. Từ những câu chuyện cụ thể tại cơ sở, có thể nhận thấy một xu hướng rõ nét: người lao động đang dần chuyển từ tư duy ngắn hạn sang chủ động tích lũy cho tương lai. Đây là nền tảng quan trọng góp phần xây dựng hệ thống an sinh xã hội bền vững trong dài hạn.

Trong bối cảnh dân số đang bước vào giai đoạn già hóa, việc mở rộng diện bao phủ bảo hiểm xã hội không chỉ là mục tiêu chính sách mà còn là yêu cầu cấp thiết nhằm bảo đảm ổn định kinh tế – xã hội. Cùng với đó, hệ thống an sinh xã hội ngày càng được hoàn thiện theo hướng toàn diện, trong đó bảo hiểm xã hội và bảo hiểm y tế là hai trụ cột quan trọng, bổ trợ lẫn nhau trong việc bảo đảm đời sống và chăm sóc sức khỏe cho người dân.

Khi mỗi người dân chủ động tham gia bảo hiểm xã hội để tích lũy cho tuổi già, đồng thời được bảo vệ bởi các chính sách an sinh liên quan, hệ thống an sinh xã hội sẽ ngày càng được củng cố, góp phần giảm áp lực cho gia đình và xã hội.

Lương hưu, vì vậy, không chỉ là quyền lợi của mỗi cá nhân mà còn là nền tảng quan trọng để xây dựng một xã hội phát triển bền vững – nơi mọi người đều có thể yên tâm về tương lai và không ai bị bỏ lại phía sau.

Thu Thủy